

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaransenis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

9. Iuspatronatus prætesum probetur ex fundatione, vel dotatione, siue ex multiplicatis præsentationibus. Vniuersitates, & communitates pleniorẽ probationem faciant, ex præsumptione, quæ habetur ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

& hospitalitatem ex fructibus ad eam deputatis per eos, qui hospitalia, seu alia huiusmodi pia loca obtinent in commendam, administrationem, aut quemcunque ritulum, etiam si fuerint vnica Parochialibus, nec patitur fructus hospitalium in alium usum conuerti quam ex prima fundatione destinati sunt.

¶ *Quod si hospitalia, &c.* Vide Fr. Emman. *quest. regul. tom. 2. quest. 84. art. 2. vers. secundum*, Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verb. hospitalia*, §. 8. Aloyf. Ricc. *in collect. decis. part. 5. collect. 1655.*

Comprehendit hospitale, cuius à 30. annis & citra collatio & institutio in perpetuum titulum administrationis dari consuevit, quia Concil. excipit vnum casum dumtaxat quando aliter in fundatione cautum est, vt refert decretum Nicol. Garc. *de benefic. part. 1. cap. 3. num. 9.* vbi nu. 11. quod loquitur in administrationibus hospitalium, non autem aliorum piorum locorum. Steph. VVeyms

d. loco nu. 32. vbi dicit ideo in presenti prohiberi vt deinceps vni, eidemque persona administratio seu gubernatio eiusmodi hospitalium ac piorum locorum committi non possit ultra triennium, nisi in ipsa fundatione aliter cautum reperatur, quia ex maiori temporis angustia, seu limitatione minor solet esse occasio ambiendi, cum nemo facile sit appetiturus quod praeuidet diu non duraturum: & quia synodus nullam voluit consuetudinē quantumuis immemorabilem ob stare huic decreto de non committenda vni, eidemque persona administratione pij loci ultra triennium, censuit S. Congr. hoc eodem decreto contineri hospitale, cuius collatio, vel institutio dari consuevit in titulum perpetuum à trecentis, & citra annis, nam per expressionem vnica illius exceptionis intelligitur generaliter suo decreto comprehensisse omnes alios casus, quibus committi non possit administratio ultra triennium.

Iuspatronatus praesensum probetur ex fundatione, vel donatione, siue ex multiplicatis praesentationibus. Vniuersitates, & Communitates pleniorē probationem faciant, ex praesumptione, quae habetur contra illos. Episcopi praesentatos à patronis non idoneos repellant, & illorum examinatio ad ipsos Episcopos spectat.

C A P V T I X.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Iuspatronatus titulus non probatur sufficienter per solam confessionem supplicantis.
- 3 Iuspatronatus titulus censetur probatus ex multiplicatis praesentationibus per antiquissimū temporis cursum, qui hominum memoriam excedat.
- 4 Etiam si nullum instrumentum fundationis, vel donationis ostendatur.
- 5 Praesentationes multiplicatae quae dicantur.
- 6 Iuspatronatus probatur ex praesentationibus, per spatium centum annorum effectum sortitis.
- 7 Iuspatronatus dicitur probatum ex fundatione, & donatione si constet de praesentationibus per centum annos effectum sortitis.
- 8 Antiquum quod dicatur in materia probationis.
- 9 Antiqui probatio si fiat per scripturas, & instrumenta, centum anni requiruntur, per testes verò 60. sufficiunt.
- 10 Centenarij effectum non tollit defectus modici temporis.
- 11 Tempus immemorabile quomodo probetur.
- 12 Testes debent esse 54. annorum ad probandum tempus immemorabile.
- 13 Immemoralis per testes minime dicitur sufficienter articulata si testes non dicant quod non audierunt, nec viderunt contrarium.
- 14 Immemoralis vt conficiatur tam in testibus, quam in instrumentis concurrere debent anni elapsi vsque ad terminum controuersiae motae.
- 15 Tempus lris deducendum est tam in instrumentis, quam in testibus quando quaeritur an sit de antiquo.
- 16 Immemorales, seu continuatae praesentationes non suffragantur quando constaret de initio inualido.
- 17 Iuspatronatus quando praesumitur ex privilegio, & adest immemorabilis, illa nihil prodest.
- 18 Iuspatronatus ex privilegio Episcopi, in cuius pacifica possessione extiterunt praesentati per 40. annos, nihil prodest.
- 19 Lis quando est inter compraesentatos non requiritur rigor in probatione iuspatronatus.
- 20 Iuspatronatus potest praescribi ab vno contra alium compatronum spatio 40. annorum cum titulo colorato.
- 21 Iuspatronatus circa probationem nihil alterat Concil. in personis priuatis.
- 22 Quadragenaria probatur etiam vnica praesentatione si praesentatus per 40. annos fuerit in possessione.
- 23 Fama sola non probatur iuspatronatus.
- 24 Enunciatiuae centum annos, & hominum memoriam excedentes probant iuspatronatus.
- 25 Ordinariorum enunciatiuis multum defertur in probatione iuspatronatus.
- 26 Insigna alicuius familiae sculpta in Ecclesia probant iuspatronatus.
- 27 Iuspatronatus probatur ex denominatione capellae.
- 28 Iuspatronatus probatur ex inscriptione antiquissima in Ecclesia.
- 29 Iuspatronatus probatur ex sententia antiqua Episcopi.
- 30 Iuspatronatus probatur ex litteris institutionalibus Antistitum.
- 31 Iuspatronatus non probatur ex certo subsidio alicui praestito tanquam patrono.
- 32 Habet locum in Ecclesijs receptiuis.
- 33 Persona potentes quae dicantur.
- 34 Imperator.
- 35 Rex Aragoniae.
- 36 Infans Portugaliae.
- 37 Baro, aliusque dominus iurisdictionem temporalem habens.
- 38 Magnas.
- 39 Colummentes.
- 40 Sabelli.
- 41 Vrsini.
- 42 Caraccioli.
- 43 Nobiles Veneti.
- 44 Iuspatronatus à qualibet familia potenti obtentum praesumitur ex usurpatione acquisitum.
- 45 Iuspatronatus dicitur priuatorum ad effugiendam usurpationis praesumptionem quando patroni non sunt domini temporales loci, vbi fundatum est.

- 46 *Abbas in iure patronatus temporalem iurisdictionem habentis non presumitur usurpatio.*
- 47 *Potentia sola pretendendum iurisdictionis absque iurisdictione non sufficit ad presumendam usurpationem.*
- 48 *Iurisdictionis usurpationis presumptio ex quibus tollatur.*
- 49 *Iurisdictionis ex usurpatione acquisitum presumitur in Vniuersitatibus, seu Communitatibus.*
- 50 *Etiamsi Vniuersitas, seu communitas parua sit.*
- 51 *Iurisdictionis ex usurpatione acquisitum non presumitur si non totius Vniuersitatis, sed illius partis esse pretendatur.*
- 52 *Iurisdictionis mixtum non presumitur ex usurpatione acquisitum.*
- 53 *Iurisdictionis priuata persona, & familia potentis non presumitur ex usurpatione acquisitum.*
- 54 *Quid si una illius pars spectet ad Vniuersitatem Parochianorum, & alia ad alias priuatas personas.*
- 55 *Iurisdictionis usurpatio quandoque non presumitur.*
- 56 *Præsentationes continuatæ dicuntur si una sequatur aliam.*
- 57 *Spatium 50. annorum sumit initium ab illo die, quo apparet factam fuisse primam præsentationem.*
- 58 *Præsentationes effectum sortiri dicuntur si sint confirmatæ.*
- 59 *Effectuatio probationum & prouisionum factarum de beneficio tanquam vacante probatur per alterius obitum, vel per resignationem.*
- 60 *Præsentatio non sufficit unica, licet fuerit effectuatæ spatio 50. annorum.*
- 61 *Iurisdictionis in personis potentibus probandum est per scripturas authenticas si illud pretendunt.*
- 62 *Authentica scriptura quæ dicitur.*
- 63 *Attestationes testium in antiquis actis ante Concil. redactæ censentur authenticæ scripturæ.*
- 64 *Testium probatio remanet exclusa in probatione iurisdictionis in quo presumitur usurpatio.*
- 65 *Enunciatiua Ordinariorum an & quando probent iurisdictionis.*
- 66 *Scripturæ authenticæ si præsentantur deperditæ, non sufficit illas probare per testes.*
- 67 *Potentia maior, vel æqualis in Ordinario non facit cessare formam traditam à Concil.*
- 68 *Iurisdictionis ex priuilegio reuocatum est in totum, etiam cum quasi possessione inde sequuta.*
- 69 *Non loquitur de priuilegijs concessis ex causa onerosa.*
- 70 *Priuilegium quando dicatur concessum ex causa onerosa.*
- 71 *Iurisdictionis ex priuilegio etiam cum amplissimis clausulis concessa propter augmentum cadunt sub reservatione.*
- 72 *Iurisdictionis in quasi possessione existens valide præsentat.*
- 73 *Iurisdictionis quasi possessio acquiritur ex unica præsentatione sequuta institutione.*
- 74 *Patroni debent personaliter & præsentialiter præsentare.*
- 75 *Beneficium iurisdictionis, quantumuis simplex sit, & possit inferior ad illud institueri, requirit Episcopi examen.*
- 76 *Patroni beneficiorum non debent se in eorum fructibus intromittere.*
- 77 *Cognitio validitatis, vel inualiditatis iurisdictionis controuersi ad Episcopum dumtaxat, non ad inferiores, qui ius habent instituendi, pertinent.*
- 78 *Patroni consensus an requiratur in permutatione beneficii iurisdictionis.*
- 79 *Resignans beneficium de iure patronatus, cum ipsemet esset eiusdem beneficii patronus, potest præsentare quem vult ad dictum beneficium.*
- 80 *Probationes oblata à patronis non possunt repelli ut eorum patronatus declarentur esse ex Concilio.*
- 81 *Vendentes de per se iura patronatus quam penam incurrant.*
- 82 *Comprehendit etiam hæc pœna se ingerentes in iurisdictionis fructuum perceptione.*
- 83 *Parochialis libera non potest vniri parochiali iurisdictionis.*
- 84 *Ecclesia libera quæ minatur ruinam, & habet tenuissimos redditus, potest vniri patronatæ cum reservatione iurisdictionis.*
- 85 *Iura patronatus concessa à 40. annis citra Concil. debent reuideri ab Ordinario.*
- 86 *Iurisdictionis interim dum reuidentur per ordinarium patroni sua quasi possessione non sunt priuandi.*

Sicuti legitima patronatum iura tollere, piaque fidelium voluntates in eorum institutione violare, æquum non est: sic etiam, vt hoc colore beneficia Ecclesiastica in seruitutem quod à multis impudenter fit, redigantur, non est permittendum. Vt igitur debita in omnibus ratio obseruetur, decernit sancta Synodus, vt titulus iuris patronatus sit *a* ex *a* fundatione, vel dotatione, *b* qui ex authentico documento, & alijs iure requisitis ostendatur: *γ* siue etiam ex multiplicatis presentationibus *d* per antiquissimum temporis cursum, *e* qui hominum memoriam excedat, *z* aliasve secundum iuris dispositionem. *η* In his vero personis seu communitatibus, *θ* vel Vniuersitatibus, in quibus id ius *i* plerumque ex usurpatione potius quæsitum præsumi solet, plenior, & exactior probatio ad docendum verum titulum requiratur: nec memorabilis temporis probatio aliter eis suffragetur, quam si præter reliqua ad eam necessaria, præsentationes, *κ* etiam continuatæ, non minori saltem, quam *λ* quinquaginta annorum spatio, *μ* quæ omnes effectum sortite sint, *ν* authenticis scripturis probentur. *ξ* Reliqui patronatus omnes in beneficijs tam secularibus, quam regularibus, seu parochialibus, vel dignitatibus, aut quibuscumque alijs beneficijs, in cathedrali, vel collegiata Ecclesia: seu facultates, & priuilegia concessa tam in vim patronatus, quam alio quocumque iure nominandi, eligendi, præsentandi ad ea, cum vacant, *ο* exceptis patronatibus, super cathedralibus Ecclesijs, competentibus, & exceptis alijs, quæ ad Imperatorem & Reges, seu regna possidentes, aliosque sublimes, ac supremos Principes, iura Imperij in dominijs suis habentes, pertinent, & *π* quæ in fauorem studiorum generalium concessa sunt, in totum prorsus abrogata, & irrita *τ* cum quasi possessione inde secuta intelligantur. Beneficiaque huiusmodi tanquam libera à suis collatoribus conferantur: ac prouisiones huiusmodi plenum effectum consequantur. *ς* Ad hæc liceat Episcopo, *ρ* presentatos à patronis,

a Suprà sess. 14. de reformat. cap. 17. copia mentis, cum seq. 16. quæst. 1. & cap. nobis de iur. patr.

b Nota pro c. 16. sess. 24. *c* Suprà sess. 24. de reformat. c. 18. & sess. 14. de reformat. c. 13.

patronis, si idonei non fuerint, repellere. 7 Quod si ad inferiores restitutio pertineat: ab Episcopo tamen, iuxta alia statuta ab hac sancta Synodo, examinentur: alioquin institutio ab inferioribus facta irrita sit, & inanis. 8 Patroni autem beneficiorum, cuiuscumque ordinis, & dignitatis, etiam si Communitates, Vniuersitates, Collegia quacumque Clericorum, vel laicorum existant, in perceptione fructuum, prouentuum, obventionum quorumcumque beneficiorum, etiam si verè de iure patronatus ipsorum ex fundatione, & donatione essent, nullatenus, nullave causa, vel occasione se intelligant, sed illos liberè Rectori, seu Beneficiario, non obstante etiam quacumque consuetudine, distribuendos dimittant. 9 Nec dictum inus patronatus venditionis, aut alio quocumque titulo in alios contra canonicas functiones transferre præsumant, si secus fecerint, excommunicationis, & interdicti poenis subiiciantur, & dicto iure patronatus, ipso iure priuati existant. 10 Insuper accessiones, per viam vnionis factæ de beneficijs liberis, ad Ecclesias iuris patronatus, etiam laicorum, subiectas, tam ad parochiales, quàm ad alia quacumque beneficia, etiam simplicia, seu dignitates, vel hospitalia, ita vt prædicta beneficia libera eiusdem naturæ cum ijs, quibuscum vniantur, efficiantur, atque sub iure patronatus constituantur: hæc si nondum plenarium sortitæ sunt effectum, vel deinceps ad cuiusvis instantiam fient: quacumque auctoritate, etiam Apostolica, concessæ fuerint, simul cum vnionibus ipsis per surreptionem obtentæ intelligantur: non obstante quacumque in ijs verborum forma, seu derogatione quæ habeatur pro expressa: nec executioni amplius demandentur: sed beneficia ipsa vnita: cum vacauerint, liberè, vt antea, conferantur. 11 Que verò à quadraginta annis citrà factæ, effectum & plenam incorporationem sunt consecutæ: hæc nihilominus ab Ordinarijs, tanquam à Sede Apostolica delegatis, & examinentur: ac quæ per surreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, simul cum vnionibus, irritæ declarentur, ac beneficia ipsa separentur, & alijs conferantur. Similiter quoque patronatus quicumque in Ecclesijs, quibuscumque alijs beneficijs, etiam dignitatibus antea liberis, acquisiti à quadraginta annis citrà, & in futurum acquirendi, seu ex augmento dotis, seu ex noua constructione, vel alia simili causa, etiam auctoritate Sedis Apostolicæ, ab iisdem Ordinarijs, vti delegatis, vt supra, qui nullius in his facultatibus, aut priuilegijs impediuntur, diligenter cognoscantur: & quos non repererint ob maximè euidenter Ecclesiæ, vel beneficii, seu dignitatis necessitatem legitimè constitutos esse, in totum reuocent: atque beneficia huiusmodi sine damno illa possidentium, & restituto patronis eo, quod ab eis idcirco datum est, in pristinum libertatis statum reducant: non obstantibus priuilegijs, constitutionibus, a. a. & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

d. Suprà sess.
7. de reform.
cap. 6.

1. **V**ide Mascard. de probat. concl. 956. & concl. 1216. Cabed. de patronat. Regia Coronæ, cap. 6. Franc. Leo in thesauro fori Eccl. essat. part. 2. cap. 2. Card. Tusch. præf. conclus. lit. 1. concl. 617. Galet. in margarita casuum conscientia, verb. Iurispatronatus Zerol. in praxi Episcop. part. 1. eodem verb. Gonzal. ad reg. 3. Cancell. gloss. 18. num. 19. cum seqq. Aloyf. Ricc. in collect. decis. collect. 58. 1558. 1576. & 1693. & in praxi rerum fori Eccl. essat. resol. 124. cum seqq. in 2. edit. & in decisio. Curia Archiepisc. Neapolitan. part. 1. decis. 161. Manic. decis. 198. 208. 244. & 218. Valer. Reginald. in praxi fori poenit. lib. 30. tract. 3. num. 210. Campan. in diuersorio iuris Canon. rub. 11. cap. 1. 2. num. 405. cum seqq. Viuian. in praxi iurispatronat. part. 2. lib. 11. cap. 5. cum seqq. secundum ultimam impress. Molfes. in sum. Theologia moralis tract. 6. cap. 5. ex nu. 44. Seraphin. decis. 1103. 1120. 1141. & 1367. Monet. de commut. ultim. volunt. c. 10. nu. 210. cum seqq. Ioan. Anton. Massob. in praxi habendi cõkursum præf. 7. dub. 3. ex n. 14. Nou. in singul. concl. 94. metipsum de offic. & potest. Episc. p. 3. all. 72. n. 20. cū seqq. latè Ioan. Bapt. Costa de facti scient. & ignor. cent. 1. dist. 90. per tot. Alex. Trentacinq. conf. 65. per tot. vol. 1. a. Ex fundatione, vel dotatione.] Hæc verba accipienda esse distinctiue resoluit Garc. d. part. 5. cap. 9. num. 141. vbi addit quod sufficit alterutrum probate, scilicet vel titulum ex authentico documento, siue multiplicatas præsentationes. Quamuis ex hoc decreto solum videatur consuetuari iurispatronatus, quod procedit ex fundatione, vel dotatione alicuius Ecclesiæ, non tamen dicendum est quod excludatur, quod competit ex eius constructione, Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. Iurispatronatus, §. 2. versic. tertio, Gonzal. ad reg. 3. Cancell. gloss. 18. à num. 50. Nicol. Garc. dist. cap. 9. numer. 36. D. Felician. de Vega Archiepiscop. Mexicanus ad cap. quanto 3. de iudic. numer. 15.

In Rota fuit semper resolutum quod dispositio huius decreti, dum tenet quod iurispatronatus debet esse ex fundatione, & dotatione, locum habet tam in possessio, quam in petitorio, Coccin. decis. 479. num. 2. Theodos. de Rubens in singulis ibus Rota p. 2. verb. iurispatronatus. §. 8. pag. 60. Nicol. Gau. de iensf. p. 1. c. 2. nu. 198. & p. 5. c. 5. num. 138. Qui ex authentico documento, &c.] Iurispatronatus ti-

tulum probari ex authentico documento fundationis, vel dotationis, non priuilegij, aut alterius qualitatis, vel accidentis intrinsecè adueniens, per text. in presenti resoluunt Molfes. d. tract. 6. c. 5. nu. 44. Campan. d. c. 13. num. 405. Monet. d. c. 10. num. 210. Ego ipse d. alleg. 72. num. 21. Ricc. de iurepatr. resol. 8. & 9. Rota apud Viuian. post suam praxim iurispatron. decis. 17. num. 1. & in Albanen. Prioratus 21. May 1603. coram bono mem. Penia, vbi fuit dictum quod nihil pertinet quod Concilium in presenti sustulerit priuilegia, quia non sustulit ea, quæ proueniunt ex fundatione, vel dotatione legitimè probata, quod etiam tradit Nicol. Garc. d. cap. 9. nu. 142. vbi addit ad probandum tale priuilegium in lumine fundationis non sufficere immemorabilem, iunctis multiplicatis præsentationibus, nisi probata fama talis privilegij, alijsque concurrentibus requisitis secundum iuris dispositionem.

Iurispatronatus titulus ad formam huius decreto non sufficienter probatur per solum confessionem supplicatis & narrationem, quod beneficium est iurispatronatus alicuius ex fundatione, & dotatione, vt refert decusum Nicol. Garc. de benefec. part. 1. 2. cap. 1. num. 275.

7. Siue ex multiplicatis præsentationibus.] Ex multiplicatis præsentationibus per antiquissimum temporis cursum, qui hominum memoriæ excedat, censeri titulum iurispatronatus probatum, ex hoc text. colligunt Menoch. conf. 336. & de presump. lib. 3. pres. 90. num. 3. cum seqq. Mascard. de probat. concl. 103. num. 9. Gonzal. d. gloss. 18. num. 44. cum seqq. Franc. Leo d. c. 6. nu. 3. Campan. d. cap. 13. ex n. 425. Viuian. d. part. 2. lib. 11. cap. 7. num. 2. Bornig. Caualean. part. 2. decis. 17. num. 10. cum seqq. Alex. Trentacinq. d. conf. 65. num. 1. Monet. d. cap. 10. num. 211. Molfes. d. tract. 6. cap. 5. num. 47. Ego ipse d. allegat. 71. num. 28. Ret. decis. 148. n. 1. & decis. 211. num. 1. p. 1. recent. & decis. 673. num. 2. p. 2. recent.

Etiam si nullum instrumentum fundationis, vel dotationis ostendatur, & quamuis in dictis præsentationibus nulla appareat facta mentio fundationis, vel dotationis, amplius decusum que referunt Gonzal. d. gloss. 18. num. 46. Franc. Leo d. cap. 6. n. 3. Galet. d. verb. iurispatronatus pag. 145. num. 1. Molfes. d. tract. 6. cap. 5. num. 47. in medio nouissime Alphonsi. de Leone de officio Capellani quæst. 4. praxi 2. num. 46.

14. *mm. 46. cum seqq. Ego ipse d. alleg. 72. n. 29. Aloyf. Ricc. in decif. Curio Archiepife. Neap. p. 4. decif. 258. & in d. praxi fori Ecclesiast. refol. 127. n. 1. vbi n. 2. obferuat probationes multiplicatas, quamuis interpellatas, & non successiuas probare iuspatronatus, maximè si probetur præfatas præsentationes effectuatæ fuisse ob successiuam præsentationem per obitum præsentatorum, de quo etiam Rota in Aliphana iurispatronatus 4. Iulij 1629. coram R. P. D. G. Bistario, ibi, nec valeat quod non exhibeantur omnes præsentationes continuatæ, quia confuto de duobus extremis, media possessio præsumitur, &c. refert Alphons. de Leone d. q. 4. praxi 2. num. 49.*

15. *Multiplicatæ præsentationes vt dicantur duas sufficere, asserunt Caualean. decif. 17. n. 14. p. 2. Mari. Antonin. var. refol. lib. 1. refol. 109. n. 37. Aloyf. Ricc. in d. praxi fori eccles. refol. 127. in fin. Campan. d. c. 13. n. 425. quos refero Ego ipse d. alleg. 72. n. 31. quibus addo Castr. Palao in opere moral. tom. 2. tract. 13. disp. 2. p. n. 3. num. 4. Nouar. concil. 9. sub num. 9. Alphons. de Leone d. quæst. 4. praxi 2. num. 48. Alex. Tretacio d. conf. 65. num. 1.*

16. *Per antiquissimum temporis cursum.] Iuspatronatus probari ex præsentationibus per ipatum centum annorum effectum sortitis, ex quibus præsumitur titulus fundationis, vel donationis, resoluunt Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 18. n. 44. Borg. Cauale. p. 2. decif. 17. n. 8. Viuian. d. c. 5. n. 33. Rot. decif. 211. n. 1. p. 1. recent. & decif. 541. n. 2. & decif. 674. n. 2. p. 2. recent. & in Florentina Capella 30. Maij 1616. coram R. P. D. Pirouano, apud Viuian. decif. 61. n. 2. & Burg. S. Donini iurispatronatus 20. Iunij 1622. coram R. P. D. Merlino, Cauale. decif. 62. n. 4. Burat. decif. 142. n. 1. & decif. 172. n. 1. & decif. 181. n. 11. cad. Rota in d. Aliphana iurispatronatus, Alphons. de Leone d. q. 4. praxi 2. n. 46. cum seqq. Ego ipse d. alleg. 72. n. 35. nam iuspatronatus dicitur probari ex fundatione & donatione, si constet de præsentationibus per centum annos effectum sortitis, Cauale. decif. 547. num. 1. Rot. in Parmen. Prioratus 23. Ianuarij 1621. coram bona mem. Dunoetto, & dicit Nicol. Garc. d. c. 9. n. 141. Iuspatronatus ex solis præsentationibus continuis vitra hominum memoriam probari, ex fundatione & donatione, licet in eis nulla facta fuerit mentio de fundatione, vel donatione.*

17. *Antiquum enim in materia probationis illud dici quod excedit centum annos, asserunt Duen. reg. 299. n. 7. Menoch. de arbit. casu 3. Brunor. à Sole in locis communib. verb. antiquitas 4. Mascard. de probat. concl. 103. ex n. 1. Surd. conf. 243. n. 24. Franc. Leo in Thefauro fori Eccles. p. 2. c. 21. num. 5. Mari. Antonin. d. lib. 1. refol. 80. n. 11. Gutier. conf. 1. n. 5. Ceuall. commun. contra communes, q. 302. n. 9. Morla in imperio iuris p. 1. tit. 11. q. 11. n. 7. Farin. in praxi crimin. p. 1. q. 47. n. 112. & p. 2. q. 69. n. 142. Monet. d. c. 10. n. 212. Nicol. Garc. de benefice. p. 2. c. 2. n. 263. Rot. decif. 520. 521. & 584. p. 4. diuersor.*

18. *Antiqui igitur probatio si fiat per scripturas, & instrumenta, centum annos requirit, per testes verò sexaginta sufficere, obferuat Flamin. de consilient. q. 28. n. 235. & censuiffie Rot. refert Nicol. Garc. de benefice. part. 5. c. 9. n. 92. & part. 12. cap. 2. num. 265. Ego ipse d. alleg. 72. num. 38.*

19. *Defectum modici temporis nõ tollere effectum centenariæ, resoluunt Lotter. de re benefice. lib. 2. quæst. 7. num. 63. & fuit dictum in Burgi S. Donini iurispatronatus 9. Decembris 1622. coram R. P. D. Merlino, relata à Viuian. post praxim iurisp. decif. 17. num. 4. & in d. Florentina capella; impressa per eundem decif. 61. num. 3.*

20. *Qui hominum memoriam excedat.] Ad probandum hoc tempus immemoriale sufficere memoriam quadraginta annorum, & quod de reliquo tempore testis deponat secundum auditum & formam, per doctrinam gloss. eõn. n. 1. receptæ in c. 1. de præscript. lib. 6. tenent Barb. de præscript. part. 2. quintæ partis. quæst. 6. num. 43. Cui in reg. possessor. p. 2. §. 3. num. 7. Mascard. concl. 103. Ioan. Garc. de expensis cap. 9. num. 9. Molin. de primogen. lib. 2. c. 6. n. 31. ah. Molin. de iustit. tract. 2. disp. 76. n. 5. Monet. de decim. c. 5. num. 77. Rot. in Sorana iurispatronatus 28. Aprilis 1603. & in Tacent. Parochialis 27. Iunij eodem anno coram Card. Pamphilio sen.*

21. *Erectes debere esse saltem quinquaginta quatuor annorum, asserunt Brunor. à Sole in locis communib. verb. testis. 20. Aloyf. Ricc. in d. praxi fori Eccles. refol. 128. Ego ipse d. alleg. 72. n. 37. Rot. in d. Sorana.*

22. *Immemorialem per testes minimè dici sufficienter Barbos. Collect. in Concil. Trid.*

articulatam, si testes non dicant quod non audierunt, nec viderunt contrarium, fuit tentum in Rota coram Seraphim. decif. 1367. num. 1. Rota in d. Tacent.

14. *Ad conficiendam huiusmodi immemoriam tam in testibus, quàm in instrumentis concurrere debere annos elapsos vsque ad terminum controuersie motæ, & non tempus decursum vsque ad Concilij publicationem, referunt decifum Gonzal. d. gloss. 18. num. 89. Piafec. in praxi Epife. part. 2. cap. 5. num. 7. post princip. vbi etiam resolutum asserit probata immemoriam præsumi probatum iuspatronatus ex fundatione.*

15. *Tempus litis deducendum esse tam in instrumentis, quàm in testibus quando queritur an sint de antiquo, censuit Rot. decif. 185. ante num. 1. part. 1. & decif. 233. in fine, part. 4. diuers. & decif. 160. sub num. 9. part. 1. recent. & in Nouariens. honorum 7. Iunij 1619. coram Card. Sacrato, atque etiã deducendum tempus prouisionis Apostolicæ, tenuit eadem Rota non semel, vt constat ex allegatis in Arantina capellania 18. Maij 1616. coram bona mem. Buratto, inter eius impressas decif. 176. num. 4.*

16. *Non suffragari immemoriam, seu continuatæ præsentationes quando constaret de initio inualido à principio, vt si appareat quod fuerit vsurpatum iuspatronatus ex priuilegio, & non ex fundatione & donatione, referunt decifum Gonzal. d. gl. 18. num. 48. Piafec. d. cap. 6. n. 7. vers. non tamen. Mantica decif. 318. ex num. 1. Ego ipse d. alleg. 72. num. 67. Rot. decif. 548. num. 2. part. 2. recent.*

17. *Iuspatronatus aliquod quando præsumitur ex priuilegio, vel constat de origine priuilegij, & adest immemorialis, illa nihil prodest, vt refert decifum Nicol. Garc. d. part. 5. cap. 1. num. 119.*

18. *Iuspatronatus ex priuilegio Episcopi concessum, in cuius pacifica possessione extiterunt præsentati patroni per 140. annos, nõ prodest, cum n. constet de titulo ex priuilegio inualido, centenaria possessio prodesse non potest ob malam fidem, ideoque per hoc decretum sublatur, vt testatur resolutum Nicol. Garc. d. part. 5. cap. 9. num. 128.*

19. *Nec requirit eundem rigorem quando lis est inter compræsentatos, qui non sunt potentes, & Concilium in præfenti non grauaue eos dunori probatione, cessante suspitione vsurpationis iurispatronatus, resoluunt Casfad. decif. 2. num. 5. de probat. & fuit dictum in Firmiana iurispatronatus 21. Maij 1591. coram Orano, & in Florentina Capella 30. Maij 1616. coram R. P. D. meo Pirouano.*

20. *Vnde iuspatronatus potest præscribi ab vno contra alium compatronum spatio 40. annorum cum titulo colorato, resoluunt Lambertin. p. 2. lib. 1. art. 5. q. 11. prin. Gallet. d. verb. iuspatronatus pag. 144. col. 2. Gonzal. d. gl. 18. n. 57. Franc. Leo d. cap. 6. num. 8. in fine. Mari. Antonin. d. lib. 1. refol. 108. num. 28. Ego ipse d. alleg. 72. num. 68. Rot. decif. 146. num. 5. part. 2. recent. & apud Postum post tract. mandati de manutenendo decif. 239. num. 10.*

21. *Aliasve secundum iuris dispositionem.] Multis modis in personis priuatis, & in quibus vsurpationis præsumptio non cadit, probatur iuspatronatus, in illis enim Concil. in præfenti nihil alterauit circa huiusmodi probationem, Rota decif. 331. prop. fin. p. 2. diuers. & decif. 369. n. 2. p. 2. recent. Cauale. decif. 560. n. 1. & in Florentina Capella 30. Maij 1616. coram R. P. D. meo Pirouano, impressa per Viuian. decif. 61. n. 1. & affirmat Theodos. de Rubels in singular. Rota verb. iuspatronatus §. 6. pag. 59. no. 2. Rotã sæpe dixisse quod in iurispatronatus priuatorum nihil per Concilium Trid. sit inuoluatum, & ideo remaneat sub dispositione iuris cõmuni.*

22. *Et primò probatur ex præsentationibus per quadraginta annos effectum sortitis, dummodo cu huiusmodi quadragenaria possessione concurrat publica vox & fama, vel alie præsumptiones, qua vim habeant fãmæ, Casfad. decif. 3. num. 4. cum seqq. de probat. Achil. decif. 6. eod. tit. Rot. decif. 360. ex nu. 8. & decif. 694. n. 6. p. 2. rec. corã Reuerendissimo D. meo Cocino decif. 174. n. 2. & in Lucana iurispatronatus de Podijs 26. Iunij 1619. coram bona mem. Dunoetto, & in Pisaren. capella 10. Iunij 1622. coram Card. Veroffio, & in Auximana beneficiorum 6. Februarij 1623. coram R. P. D. meo Pirouano, Burat. decif. 172. num. 18. vbi num. 2. fuit dictum prædicta procedere quando non constat de initio contrario, vel de præcedenti statu libertatis, & decif. 338. num. 1.*

vbi in fine subdit quadragenariam, & famam copulatiue requirit ad docendum de iurpatronatus. Quomodo probetur fama in hoc casu, vide Castr. Palao d. tom. 2. d. sp. 2. punto 3. num. 6. vers. sexto, Alphons. de Leone d. q. 4. praxi 2. num. 66. cum seqq.

22. Quod ad probandam quadragenariam sufficiat vnica presentatio si presentatus per 40. annos fuerit in possessione, nec vnquam euenierit casus nouae presentationis, gloss. in verb. vno, vel pluribus, in cap. cum de beneficio, de prebend. in 6. Federic. de Senis conf. 234. num. 4. in princip. vers. ad id quod queritur, Cardin. conf. 62. num. 8. Achil. decif. 5. num. 1. de iurpatr. quos sequuta est Rot. in Bergomen. capellania 18. Maij 1629. coram R. P. D. Merlino.

23. Vnde famam solum non sufficere tenuerunt Steph. Gratian. discept. forens. cap. 3. 10. nu. 30. Aloyf. Ricc. in d. praxi fore. resol. 130. & d. Neapol. decif. 274. num. 8. & 9. part. 4. Mantie. decif. 198. num. 4. Nicol. Garc. de benef. part. 5. c. 4. num. 40. Ego ipse d. alleg. 72. num. 43. & seq. Rot. decif. 333. num. 5. part. 1. recent. & decif. 235. num. 2. part. 2. recent. Nam sola fama in antiquis ad probandum iurpatronatus non sufficit, nisi quando adest longissima quasi possessio presentandi effectiua, Achil. decif. 6. de iurpatron. Castad. de if. 2. num. 4. de probat. Pute. decif. 60. num. 5. lib. 1. & decif. 35. lib. 2. Caualer. decif. 159. num. 5. & in alijs citatis a Theodos. de Rubeis singular. Rota tomo 2. verb. iurpatronatus, §. 4. pag. 59. Alexand. Trentacin. d. consil. 65. d. nu. 8. vol. 1. Quod quidem intelligat vt procedat quoad plenam probationem iurpatronatus, veluti si controuersia esset cum Ordinario; secus tamen quando non agitur principaliter, sed incidenter, quia tunc sufficiunt leuiore probationes, Mantie. decif. 318. sub num. 5. vers. nec obstat, quem citat Ferret. in annot. ad decif. 111. Buratt. num. 21. citati per me d. alleg. 72. nu. 40. & 41. Aloyf. Ricc. in decif. Curia Archiep. Neapol. decif. 274. num. 5. & decif. 306. p. 4. Rot. decif. 224. nu. 4. & 5. part. 1. recent. Theodos. de Rubeis vbi supra §. 1.

24. Secundo probari iurpatronatus per enunciatiuas centum annos, & hominum memoriam excedentes, resoluunt Nicol. Garc. d. cap. 9. num. 21. Aloyf. Ricc. in decif. Curia Archiep. Neapol. p. 4. decif. 274. num. 5. & decif. 306. Rot. decif. 224. num. 4. & 5. part. 1. recent. Ego ipse d. alleg. 72. num. 40.

25. & 41. Enunciatiuis enim Ordinariorum multum defertur in probatione iurpatronatus, quia praesumuntur scire qualitates beneficiorum, & vplurimum se reddunt difficiles ad instituendum, Mantie. decif. 318. num. 2. & decif. 330. num. 3. Coccin. decif. 229. in fine, & decif. 230. num. 3. Rot. decif. 518. num. 3. part. 1. recent. dummodo sint saltem duae enunciatiuae, quia regulariter enunciatiua vnica non probat, etiam si sit antiqua, Rot. decif. 160. num. 6. & decif. 169. num. 2. part. 1. recent. & decif. 170. num. 3. part. 2. etiam recent. Et dummodo prouentiant a diuersis personis, & a diuerso fonte, quia si ab eadem persona prouenerint, licet plures, pro vnica tantum haberentur, Caputaq. decif. 337. num. 6. part. 3. Rot. d. decif. 388. num. 1. part. 1. & d. decif. 289. num. 1. part. 2. diuers. & decif. 295. num. 7. p. 1. recent. Beltram. ad Greg. decif. 407. nu. 6. Et dummodo sint enunciatiuae plurium instrumentorum a diuersis Notarijs confectorum, Achil. decif. 8. num. 2. de iurpatr. Rot. decif. 518. nu. 2. & 3. part. 1. recent. & non emanent a personis suspectis, & interesse habentibus. Rot. decif. 405. num. 2. p. 1. recent. Et denique vbi enunciatiuae sunt plures, & a diuersis personis non suspectis emanatae, & antiquissima, plene probant iurpatronatus, etiam contra tertium, Buratt. decif. 807. num. 2. Rot. in nullius, sen Squillacen. iurisdictionis 4. Martij 1616. coram bona memoria Andrea, & in Burgi S. Domini iurpatronatus 20. Iunij 1622. coram R. P. D. Merlino.

26. Tertio probari iurpatronatus per insignia alicuius familiae sculpta in Ecclesia, resoluunt Lambert. de iurpatr. lib. 3. quest. 5. art. 4. num. 2. Roman. sing. 480. Menoch. de presump. lib. 3. praes. 90. num. 10. & pres. 120. num. 31. Castr. Palao d. punto 3. num. 6. vers. quarto, Seraphin. decif. 552. nu. 2. & decif. 1141. num. 7. vbi quod concurrentibus alijs admiculis plene probent iurpatronatus; Rot. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano decif. 230. nu. 1. & inter recentiores decif. 13. sub nu. 3. ad fin. & decif. 518. nu. 5. p. 1. & decif. 548. nu. 7. p. 2. & fuit dictum in Lucana iurpatronatus 26. Iunij 1619. coram bo. me. Duno etio, apud Viuanum post suam

praxim iurpatr. decif. 26. nu. 15. & 16. Intellige quando apparet illa esse ita antiqua, prout est Ecclesia, vel capella, in qua adsunt, adeo quod non possit assignari alia causa, ob quam fuerit apposta, nisi in fundatione Ecclesiae, alias enim potuissent apponi ob restaurationem, vel ob elemosynam, ex quibus iurpatronatus non acquiritur, vt dicit Rot. in Calaguritana prouidentiarum 17. Maij 1591. coram Gipro, & decif. 230. nu. 1. coram Reuerendissimo D. meo Decano, & coram Card. Caualerio decif. 159. nu. 8. licet eadem Rot. d. decif. 13. sub nu. 3. p. 1. recent. dixerit quod licet insignia non appareant adeo antiqua, vt dici possit fuisse apposta in fundatione, nihilominus suffragantur ad probationem iurpatronatus; quia praesumuntur per patronos apposta ad conseruationem sui iuris.

Quarto probari iurpatronatus ex denominatione capellae alicuius familiae, censuit Rot. decif. 694. num. 6. p. 2. recent. Et quando Epitaphia, seu littere scripte in lapidibus Ecclesiae mentionem faciunt de familia. Lambert. de iurpatron. p. 2. art. 4. quest. 10. princ. lib. 2. nu. 11. Matcard. concl. 958. num. 28. Salgado d. cap. 10. num. 276.

Quinto probari iurpatronatus ex inscriptione antiquissima in Ecclesia, resoluunt Franc. Leo d. cap. 6. nu. 4. Lambert. d. traet. lib. 2. part. 2. art. 9. 10. Ferrer. consil. 293. nu. 9. lib. 2. Hieronym. Gabr. consil. 196. num. 9. lib. 2. Menoch. de presump. lib. 6. praes. 73. num. 7. Salgado d. cap. 10. num. 275. Aloyf. Ricc. in d. praxi fore. resol. 125. num. 3. in fine. Nicol. Garc. d. cap. 9. num. 91. Molles. d. traet. lib. 2. cap. 5. num. 46. Ego ipse d. allegat. 72. num. 50. Rot. decif. 374. num. 7. part. 2. recent. & in Mutinen. plebis 24. Nouembris 1623. coram Reuerendissimo D. meo Coccino.

Sexto probari iurpatronatus ex sententia antiqua Episcopi, qua iudicauit ad presentationem alicuius patroni beneficium pertinere, sentent. Pute. decif. 237. lib. 2. in correctis. Hieron. Gabr. consil. 198. num. 4. lib. 2. Aloyf. Ricc. in d. praxi resol. 125. Rot. in Florentina Canoniciatus 11. Decembris 1615. coram bona memoria Buratto, inter eius impressas decif. 142. num. vltim. Seraphin. decif. 1141. idem Aloyf. Ricc. in traet. de nouissima probat. iurpatronatus resol. 126. d. num. 1. & resol. 235. d. princip. Lotter. de re benef. lib. 2. quest. 13. nu. 152. Clarin. forens. controuerf. lib. 1. cap. 5. nu. 5. cum seqq. vbi num. 10. subdit quod si semel lata sit sententia cum magna cognitione causa, & fabricata processu super probatione iurpatronatus, si denuo contingat vacatio, non erit amplius elaborandum. Antiquum autem existimari quies quadraginta retro annis completis lata fuerit, dicit Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 310. ex num. 90. quem refero Ego ipse d. alleg. 72. num. 49. ex num. 90.

Septimo probari iurpatronatus ex litteris institutionalibus Antistiti, quibus attestatur beneficium ad presentationem alicuius patroni pertinere, resoluunt Flamin. de resignat. lib. 8. quest. 11. num. 38. Mari Antonin. var. resolut. lib. 1. resolut. 80. numer. 1. Ego ipse d. allegat. 72. num. 47. Rot. decif. 376. & 1447. lib. 3. part. 3. diuers. quamuis aliqui beneficiati fuerint admissi vigore prouisionum Apostolicarum, que non mutant statum iurpatronatus, quia Papa semper praesumitur iuxta naturam, & qualitatem beneficii conferre, nec extendit praedicare patronis. Caualer. decif. 390. nu. 5. Rot. decif. 546. nu. 3. p. 1. recent. & decif. 347. nu. 2. & decif. 360. nu. 14. ad fin. p. 2. etiam recent. & in Lucana Canoniciatus 23. Martij 620. coram bo. me. Duno etio, & in Asculana Plebania 12. Ianuarij 1624. coram R. P. D. Merlino, & in Sorana beneficij 28. Februarij 1625. coram eodem quod quidem procedere quando vere constat de anteriori statu contrario, non autem si de illo non constat, fuit dictum in Placentina Plebis Carpineti 7. Nouembris 1622. coram R. P. D. Pirouano, & coram Cardin. Caualer. decif. 252. nu. 2. & decif. 266. nu. 2. Et etiam quando non sumus in potentibus, Rot. in d. Tacen. Parochialis, Rota solet multum defertur et attestacionibus Ordinariorum tanquam attestantium de re ipsa praedicali; dum enim canonizatur iurpatronatus, prouant se spe vltimus liberè conferendi. Ita ex conf. Purpurati 553. nu. 6. Rot. decif. 11. de iurpatron. in nouis, Achil. de Grassis decif. 7. de iurpatr. Pute. decif. 172. lib. 1. & decif. 242. lib. 2. Castad. decif. 2. de iurpatr. Seraph. decif. 1141. nu. 8. Caualer. decif. 55. nu. 2. & decif. 61. nu. 3. cum alijs citatis a Theodos. de Rub. in singularib. Rot. p. 2. verb. Ordinar. §. 2. pag. 74. Illud

51. Illud autem aduertere oportet ex certo subsidio alicui præstito tanquam patrono non probari iuspatronatus, ut per Rot. *decis. 1245. num. 1. lib. 3. part. 3. diuers.* quam refero Ego ipse *d. alleg. 72. num. 46.* Sicut etiam ad illud probandum minimè sufficere libros visitationum, tenent Piafec. in *praxi Episcop. part. 2. cap. 5. num. 7.* Aloyf. Ricc. in *d. praxi resol. 125. num. 2.* Molfes. *d. tract. 6. cap. 5. num. 45.* Ego ipse *d. allegat. 72. num. 48.*
32. *In ijs uero personis, seu Communitatibus, &c.]* Rota sapè censuit per hoc decretum quòd ad probandum iuspatronatus familie potèntis propter timorem vsurpationis, sit probandus legitimus titulus, uel immemorabilis simul cum præsentationibus continuatis spatio 50. annorum, & quòd habuerint effectum, & de illis cõfiter per authentica instrumenta, ita ex plurimis ipsius Rotæ decisionibus firmat & attestatur Theodos. de Rubeis in *singularibus Rota p. 2. uerb. Iuspatronatus §. 5. pag. 59.* Alexandr. Trentacinq. *dict. consil. 65. numer. 9. uersio. quarto.*
- Habete locū in Ecclesijs receptitijs, quo ad probationem iurispatronatus in personis suspectis, tradit Sel. in *select. cap. 27. num. 18.* ubi refert decretum in *Calaguritana 13. Septembris 1631.* & cum indistinctè fiat mentio de personis in quibus iuspatronatus plerumque ex vsurpatione præsumitur acquisitum, ideo non abs re erit aliquas familias nominatim exprimere, que quò ad hunc effectum ex sententia Rotæ potèntes dicuntur, & antequam ad illas deueniam, sciendum est quòd Gonzal. §. 18. num. 66. *decisum refert, personas istas esse omnes dominos ciuitatum, castrorum, aut locorum, Duces, Marchiones, Comites, Barones & alios quoslibet dominos perpetuam iurisdictionem habentes.*
33. De Imperatore scripsit Pute. *decis. 60. aliàs 56. lib. 1. in correctis.*
34. De Rege Aragoniæ apud Mohedan. *decis. 10. num. 4. de iurepatron.*
35. De infante Portugalix apud Puteum *decis. 57. aliàs 55. lib. 1. in correctis.*
36. De Barone, alioque domino iurisdictionem temporalem habente tractant Gonzal. *d. gloss. 18. num. 66. uers. ex his personis.* Aloyf. Ricc. *id. d. praxi resol. 132. num. 1.* Molfes. *d. tract. 6. cap. 5. num. 61.* Rot. *decis. 53. num. 2. & 6. part. 1. recent. coram Gregor. X V. decis. 222. num. 1. & apud Posti. post tract. mandati de manutenendo decis. 238. num. 13.* Iuspatronatus enim domini loci, ubi situm est beneficium, præsumi ex dispositione Concilij in præsentem vsurpationem, & in eo probando requiri maiorem, & exactiorem probationem non solum ex petitorio, sed etiam ex possessorio, censuit eadem Rota *decis. 421. num. 1. & decis. 756. num. 3. part. 2. recent.* Vnde iurispatronatus vsurpationem præsumi si probetur eum, qui est in possessione iurispatronatus, fuisse dominum loci illius, in quo est beneficium, censuit Rot. *decis. 219. num. 1. part. 1. recent.*
38. De quocunque altero Magnate apud Caputaq. *decis. 128. num. 1. part. 2.* estque *decisio 1273. lib. 3. part. 3. diuers.* & fuit dictum in *Lucana iurispatronatus de Podijs 5. Martij 1621. coram Reuerendissimo D. meo Coccino, impressa per Viuian. post suam praxim iurispatron. decis. 31.*
39. De quolibet ex familia Columpe apud Caputaq. *d. decis. 128. & Rot. decis. 199. lib. 2. diuers.* relatum per Aloyf. Ricc. in *d. praxi resol. 132. num. 1. & fuit dictum ex præcitata Lucana iurispatronatus de Podijs.*
40. De quolibet ex familia de Sabelis Rot. in *Sabien. iurispatronatus 26. Octobris 1594. coram Litta, & 6. Martij 1596. coram Penia, relata in d. Lucana iurispatronatus de Podijs.*
41. De altero ex familia Vrsinorum, eadem Rot. *decis. 842. lib. 3. part. 2. diuers. & decis. 199. num. 1. p. 2. etiam diuers.* refertur in *d. Lucana iurispatronatus de Podijs.*
42. De quolibet ex familia Neapolitana de Caracciolis, Rot. in *Neapolitana Capellania 29. Ianuarij 1571. coram Cardin. Lancellotto, & apud Postium decis. 238. num. 16. in fine.*
43. De nobilibus Venetis in statu Venetorum Rot. apud Seraphin. *decis. 952. num. 6. relata in d. Lucana iurispatronatus de Podijs, & apud Posti. d. decis. 238. in fine, & in citatis Barbos. Collect. in Concil. Triet.*
- per Ferentil. in *annot. ad decis. Buratti 832. num. 8.*
- Denique iuspatronatus à qualibet familia potènti obtentum præsumi ex vsurpatione acquisitum, tenent Marti. Antonin. *var. resolut. lib. 1. resolut. 33. num. 2.* Nicol. Garc. *d. cap. 9. ex 98.* Ego ipse *d. alleg. 72. nu. 61.* Mantie. *decis. 257. num. 5.* Greg. *decis. 222. num. 1.* Puteus *decis. 55. cum seqq. & decis. 99. lib. 1. in correctis.* Rot. *decis. 5. part. 2. lib. 2. diuers. & decis. 532. part. 3. lib. 3. etiam diuers. & in d. Lucana iurispatronatus de Podijs, & in Comacien. & Ferrariens. Præpositura 15. Decembris 1625. coram bona mem. Remboldo.*
- Iuspatronatus dici priuatorum ad effugiendam vsurpationis præsumptionem quando patroni non sunt domini temporales loci, ubi fundatum est iuspatronatus, censuit Rota *decis. 364. nu. 1. part. 2. recent.* ubi subdit quòd iuspatronatus probatur secundum quòd ius commune disponit, & secundum Concil. in præsentem, quando patroni sunt personæ priuatæ, & non domini temporales, refero Ego ipse *d. alleg. 72. nu. 66.* In iurepatronatus Abbatis temporalem iurisdictionem habentis non requiruntur ampliores illa probationes, quas Concil. expocit in ijs personis, in quibus præsumitur vsurpatione, ut per Aldanū in *compend. Canon. resol. lib. 4. tit. 10. nu. 8.* ubi dicit resolutum in *Sublacen. 12. Septembris 1670.* Et præsumptionem vsurpationis non cadere in Ecclesia, seu monasterio, domina castri, cum sit iustitiæ cultrix, censuit Rot. in *Lauden. iurispatronatus 28. Iunij 1630. coram R. P. D. Pirouano, quam refert Alphons. de Leone d. quest. 4. praxi 2. num. 81.*
- Vnde si concurreret sola potèntia pretendendum iuspatronatus absque iurisdictione, tunc non habere locum forma data à Concilio in præsentem, tenent Hieron. Gabr. *consil. 192. num. 3. & 4. lib. 2.* Rot. *decis. 374. part. 2. recent. & fuit dictum in Lucana iurispatronatus 26. Iunij 1619. coram bona mem. Dunoerto confirmata 2. Decembris 1619. coram eodem, sed alibi contrarium uerius.*
- Iurispatronatus vsurpationis præsumptionem tolli ex præsentationibus similium beneficiorum per tempus à Concil. requisitum, censuit Rot. *decis. 481. num. 2. part. 1. recent. & ex præsentationibus continuatis spatio quinquaginta annorum, eadem Rot. d. decis. 481. num. 1. & ex instrumentis foundationis, eadem Rot. decis. 211. num. 3. p. 1. recent.*
- ¶ *Vel Vniuersitatibus.]* In Vniuersitatibus, seu Communitatibus præsumi iuspatronatus ex vsurpatione acquisitum, tradunt Caualean. *decis. 17. num. 7. part. 2.* Gonzal. *d. gloss. 18. num. 63.* Aloyf. Ricc. in *d. praxi resol. 131.* Nicol. Garc. *dict. cap. 9. num. 102.* ubi quòd habet locum in vniuersitate Parochianorum, Et in vniuersitate Iuristarum. Rota apud Alphons. de Leone *d. quest. 4. praxi 2. num. 93. cum seqq.*
- Etiam si Vniuersitas, seu communitas parua sit, secundum Nicol. Garc. *d. cap. 9. num. 102.* Aloyf. Ricc. in *dict. praxi resol. 135. & in collect. decis. part. 4. collect. 1240.* Rot. *decis. 481. num. 1. part. 1. recent. & in alijs locis per me relatis d. alleg. 72. num. 62.* Viuian. *d. cap. 5. num. 75. & fuit dictum in Lucana iurispatronatus 31. Ianuarij 1620. coram bona mem. Dunoerto impressa Viuianum post praxim iurispatronatus decis. 28. num. 1.*
- Iuspatronatus ex vsurpatione acquisitum non præsumi si non totius Vniuersitatis, sed illius partis esse prætentatur, referunt *decisum Gonzal. d. gloss. 18. numer. 69.* Aloyf. Ricc. in *d. praxi resol. 135. in fine.* Ego ipse *d. alleg. 72. num. 64.* Viuian. *d. cap. 5. num. 77.*
- Nec ex vsurpatione acquisitum præsumitur ad effectum probationum ampliorum, si sit mixtum septem officialium laicorum nomine Vniuersitatis laicalis, & trium Ecclesiasticorum priuato nomine præsentantium ratione mixturæ, & fauore Ecclesiæ, ut per Sel. in *select. Canon. cap. 27. num. 24.* ubi refert *decisum in Pampilonen. 8. Augusti 1620.*
- Si priuata persona, seu familia haberet iuspatronatus simul cum familia potènti, uel vniuersitate, tunc non esse necessariam probationem præscriptam à Concil. in præsentem, resoluit Menoch. *de præsumpt. lib. 3. præf. 99. n. 15. & 16. & consil. 654.* Rot. *decis. 154. sub num. 7. part. 2. recent. & fuit dictum in Firmans Altaris de Dorij 15. Februarij 1610. coram Cardin. Marquemont. Causal. decis. 89. num. 2.*

54. Jurispatronatus vsurpatio an presumatur quando vna illius pars spectat ad Vniuersitatem Parochianorum, & alia ad alias priuatas personas? vide Rot. *decis. 219. num. 2. part. 1. recent.* Et quod non presumatur vsurpatio quando communitas, vel vniuersitas simul cum non suspecta persona possidet, censuit Rota in *Lauden. iurispatronatus 28. Iunij 1630. coram R. P. D. Pironano*, quam refert Alphons. de Leone d. *quest. 4. praxi 2. num. 87.*
55. *Plerumque ex vsurpatione.* Jurispatronatus vsurpationem quandoque non presumit aduertit Rot. *decis. 224. num. 9. part. 1. recent.* & pluries apud me d. *allegat. 72. nu. 63.* praeicipue stante initio acquisitionis ex alia causa, vt fuit dictum in *Leodien. Parochialis 18. Decembris 1623. coram R. P. D. Merlino vers. nec etiam.*
56. *Etiam continuata.* Vt scilicet vna sequatur aliam, ex Flamin. d. *quest. 28. nu. 255.* Aloyf. Ricc. in d. *praxi resol. 133. vers. amplius secundò*, quos refero Ego ipse d. *allegat. 72. nu. 55.* Non est tamen necessaria probatio continuati temporis in presentando, si probentur extrema, cum tunc media presumantur. Rot. in *D. Florentina Capella 30. Maij 1616. coram R. P. D. Pironano*, impressa per Viuian. post *praxim iurispatron. decis. 61. nu. 4.* & in *Iannin. Abbatia 13. Iunij 1625. coram bo. me. Buratto* apud eundem Viuian. *decis. 38. nu. 4.*
57. *Quinquaginta annorum spatium.* Sumere initium ab illo die, quo apparet factam fuisse primam presentationem, & antiquiorem productam in actis cum sequenti institutione, eosque numerari vsque ad diem litis postremo motae, in qua controueritur, an sit & constet de iurispatronatus, refert ex Rota *decisione Campan. d. rub. 11. cap. 13. num. 426.*
58. *Qua omnes effectum sint sortita.* Effectum sortiri dicuntur si sint confirmatae presentationes. Flamin. d. *quest. 28. num. 256.* Aloyf. Ricc. in d. *praxi resol. 133. vers. amplius tertio.* Seraphin. *decis. 1141.* Masobri in *praxi habendi concursum pral. 13. dub. 4. ex num. 3.* Ego ipse d. *alleg. 72. num. 56.*
59. Rota saepius canonizauit doctrinam Oldradi *conf. 229.* quod probetur effectus presentationum, & prouisionum factarum de beneficio tanquam vacante per alterius prouisi obitum, apud Seraphin. *decis. 337. num. 1.* & *2. & decis. 1141. num. 1. vers. & ista.* Gregor. XV. *decis. 215. num. 1.* & ibi addend. *num. 8.* Cardin. Caualer. d. *decis. 625. numer. 3.* & in *Aquilana beneficij 6. Aprilis 1620. coram bene. mem. Remboldo.* & in *nullius, seu Taurinen. Prioratus 13. Ianuarij 1625. coram R. P. D. Merlino.* & in *Iannin. Parochialis 13. Martij 1626.* & *19. Aprilis 1627. coram R. P. D. Duran.* Quae doctrina procedit ne dum quando beneficium vacauit per obitum, verum etiam per renunciationem, in quibus terminis loquuntur Seraphin. *decis. 337. num. 1.* Rota *decis. 423. num. 2. part. 2. recent.* Cardin. Caualer. *decis. 424. in princip.* & *decis. 655. num. 6.* & in *Lucana iurispatronatus 26. Iunij 1619. coram bene. mem. Duvozetto.* & in *Romana iurispatronatus, seu beneficiatus 9. Decembris 1619. coram bene. mem. Vbaldo.* & in *Neocastren. Parochialis 30. Ianuarij 1623. coram R. P. D. meo Nauarro.* & in *Sulmonen. beneficij 9. Iunij 1623. coram eodem.* & in *d. nullius, seu Taurinen. Prioratus.* Quamuis contrarium sentierit eadem Rot. *decis. 564. sub nu. 10. vers. quamuis autem effectus part. 4. diuers.* & in alijs, quas refert & sequitur Gonzal. ad *reg. 8. Cancell. gloss. 18. n. 35. vers. hoc tamen.* Habet etiam locum doctrina, quando beneficium vacauit per contractum matrimonij, & alius postea ad illud presentatus, & prouisus fuit. Rot. in *Auximana beneficiorum 6. Februarij 1623. coram R. P. D. Pironano.*
60. Non sufficit vnica presentatio, licet fuerit effectiuata spatio 50. annorum, & vltra, quia Concilium non contentatur vnica presentatione cum requirat plures, eaque effectiuatas, vt resoluit Rot. *decis. 557. sub num. 1. vers. hic autem, part. 4. diuers.* & in *Sorana iurispatronatus 28. Aprilis 1603. coram Cardin. Pamphilio.*
61. *Authenticis scripturis probentur.* Personas potentes, & in quibus vsurpationis praesumptio cadit, tenent probari iurispatronatus per scripturas authenticas, si illud praetendunt, resoluit Gonzal. d. *gloss. 18. num. 76.* Nicol. Garc. de *benefic. part. 5. cap. 3. num. 98.* & *113.* Loter. de *re. benefic. lib. 2. g. 13. ex num. 128.*
62. Authenticam scripturam quo ad hoc propositum censeri Bullam Episcopi, seu consensum in scripto datum ad fundandum, construendum, seu dotandum, obseruant Piafec. in *praxi Episcop. part. 2. cap. 5. Viuian. d. cap. 5. num. 22.* Aloyf. Ricc. in d. *praxi fore Eccles. resol. 125. in 2. edit. & resol. 126. resoluit vt scriptura dicatur authentica, debere continere omnia requisita à iure necessaria tam in confessione, quam extractione.* Nicol. Garc. d. *cap. 9. nu. 8. sum segg. Mollat. d. cap. 5. num. 44. in fine.*
- Et attestaciones testium in actis antiquis ante Concil. 63. redactas censeri etiam authenticas scripturas, ita quod per illas intelligatur satisfactum dispositioni Concilij in presenti, concludit Menoch. *consil. 336. num. 23.* quem sequuntur Campan. d. *rub. 11. cap. 13. num. 410.* & Ego ipse d. *alleg. 72. num. 26.* & me citato in illo loco Viuian. d. *cap. 5. num. 18.* per egregiam doctrinam Angel. in *7. vlt. col. 2. vers. sed Innocentius, C. de editio. D. Adriani tollon.*
- Testium igitur probationem remanere exclusam, ac 64. proinde cum Concilium requirit pro forma, quod de presentationibus constet per authenticas scripturas, non sufficere illas probare per testes, vel per aliud aequipollens, tenent Paris. de *confident. quest. 28. num. 147.* Gonzal. d. *gloss. 18. num. 79.* & *80.* Piafec. in *praxi Episcop. p. 2. c. 5. num. 5.* Marecot. *var. lib. 2. cap. 52. num. 2.* Franc. Leo d. *cap. 6. num. 6.* Nicol. Garc. d. *cap. 9. num. 113.* & *114.* Mantica *decis. 89. num. 2.* vbi quod ita respondit S. Congregatio Illustriss. Cardinalium S. Concilij Tridentini, interpretum, Beltramin. in *addit. ad Gregor. decis. 222. num. 11.* Rot. *decis. 199. num. 3.* & *4. part. 2. diuers.* & in *Hierogen. iurispatronatus 18. Aprilis 1616. coram Cardin. Versoipio* impressa per Viuian. *decis. 9. num. 9.* Aloyf. Ricc. in d. *praxi resol. 134.* & in *decis. Curia Archiepiscop. Neapolitan. part. 4. decis. 10. nu. 1.* vbi num. 2. subdit hoc decretum habere locum tam in petitorio, quam in possessorio, & à *num. 4.* resoluit testamentum, in quo enunciat iurispatronatus, dici scripturam authenticam ad effectum probandi illud, quod non caret dubio, quia
- Licet enunciatuæ Ordinariorum plures antiquae emanate in collationibus, probent iurispatronatus, Mantica 65. *decis. 318. num. 2.* & *decis. 350. num. 3.* Rota coram Reuerendissimo D. meo Decano, *decis. 229. in fine.* & *decis. 230. num. 3.* inter eius impressas, & *decis. 518. num. 3. part. 5. recent.* & in *Casertana beneficij 17. Martij 1627. coram R. P. D. Duran.* tamen nihil profuit ad probandum huiusmodi presentationes ad effectum à Concilio requisitum, & in terminis Seraphinus *decis. 1367. num. 5.* Rot. in *Terracinen. iurispatronatus 10. Aprilis 1628. coram R. P. D. Merlino*, in qua redditur ratio, quia cum Concilium de testibus omnino non confidat vbi adest vsurpationis praesumptio, & ideo ipse exclusus requirit pro forma scripturas authenticas, necessario sequitur, vt non sint admittendae tales enunciatuæ Ordinariorum in collationibus emanatae, quae nihil aliud videntur esse, nec magis operari, quam testium depositiones, in qua *decis. Terracinen. iurispatronatus*, fuit etiam dictum non censeri satisfactum menti Concilij, quamuis collationum scripturae essent authenticae, quia Concilium excludit omnem testificationem, non solum implicitam, sed etiam expressam, & requirit omnino scripturas authenticas ipsarum presentationum, ita vt ne dum scriptura, verum etiam probatio ipsa sit authentica, & authentice resultans, quod fieri non potest, nisi per scripturas, quae confecte fuerint super actu ipso presentationis, & cadant super ipsis presentationibus primario, ac directe, alias enim redderetur elusoria dispositio Concilij, quae rejicit testes, nam sequeretur semper posse admitti probationes factas per testes, si quando redigerentur in instrumenta, & in scripturas authenticas, quia etiam haec posset dici probatio per scripturas authenticas haec tenent in d. *decis.*
- Et quod in his terminis si pretendatur authenticas 66. scripturas deperditas fuisse, non sufficiat illas probare per testes, iuxta formam *causam de priuileg.* cum similibus, resoluit Gonzal. d. *gloss. 18. n. 82.* Flamin. Paris. de *confident. q. 28. nu. 258.* Aloyf. Ricc. in d. *praxi resol. 136.* & in *decis. Curie Archiep. Neapol. p. 3. decis. 113.* Rot. in *Calagurizana 2. Decembris 1624. coram Remboldo*, licet contrarium tenuerint Genuent. in *praxi Archiepiscop. Neapolit. cap. 63. nu. 22.* & Nicol. Garc. de *benefic. part. 3. c. 9. num. 113.*

67. Formam traditam à Concilio esse seruandam, etiam si concurreret maior, vel aequalis potentia in Ordinario, prout reprobata decisione Toletana iuris decimandi coram Cardin. Blanchetto, dicit Rota in Sorana iurispatronatus 1603. coram Cardin. Pamphilio sen. & in Tacen. Parochialis 23. Iunij 1603. coram eodem.
68. **¶ Reliqui patronatus omnes, &c.]** Iurispatronatus ex privilegio reuocatum esse in totum, etiam cum quasi possessione inde sequuta, tenent Flamin. Paris. de confident. quæst. 28. num. 239. & sequent. Seraphin. decis. 1395. n. 4. Gonzal. d. gl. 18. ex n. 18. refert decimum Nicol. Garc. d. c. 9. ex n. 115. vbi num. 117. subdit procedere, etiam si in privilegio habeatur iurispatronatus competere non solum ex privilegio, sed etiam ex vera & reali fundatione & dotatione, quod etiam attestatur Gonzal. dict. gloss. 18. n. 97. & eodem Garc. vbi supra, & num. 118. similiter resolutum refert hoc procedere, etiam si in privilegio dicitur quod esset eiusdem profus nature, & roboris, ac si ex fundatione, & dotatione competeret, & num. 119. asserit etiam decimum quod quando constat de origine privilegij, vel praesumitur esse ex privilegio aliquo iurispatronatus, & adest immemorialis, illa non prodest, refert & sequitur Massobr. in praxi habendi cursum. prælud. 7. dub. 3. num. 35. & 86.
69. Et idem Garc. eodem cap. 9. num. 120. dicit tentum in Rota, Concilium in presenti non loqui de privilegiis concessis ex causa onerosa, Seraphin. decis. 499. num. 4. Ad hoc autem ut privilegium sit ex causa onerosa, spectari debere quod expensum fuerit, an scilicet illud æquiualeat concessionis, quia, vbi non æquiualeat, concessionem ipsam iudicari potius debere gratiosam, quam onerosam, censuit Rota decis. 469. apud Farin. p. recent. & ita in Casarugustana de Mella 14. Nouembris 1616. coram Reuerendissimo D. meo Cocino apud Massobr. in sua praxi habendi concursus prælud. 7. dub. 3. num. 51. Iurispatronatus datum Capitulo censendum est ex privilegio quando Capitulum non fundauit, nec dotauit, nec habet immemorialem, & ideo sublatum est hoc decreto, ut refert decimum Garc. d. cap. 9. num. 141.
71. Hodie huiusmodi iura patronatus ex privilegio cum illis, & aliis amplissimis clausulis propter augmentum concessa cadere sub reservatione reg. de mensibus, vbi augmentum non ascendit saltem ad medietatem, tenet Beltramin. in annor. ad Gregor. decis. 377. vbi citat Rot. in d. Casarugustana de Mella 6. Nouembris 1618. coram Reuerendissimo D. meo Cocino Decano, late Massobr. d. dub. 3. per rot. **¶ Exceptis patronatibus, &c.]** Vide Gutier. præc. lib. 3. quæst. 13. num. 72. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 24. num. 160. Valenzuela consil. 58. num. 12. tom. 1. vbi refert Concilium in presenti presupponere Reges in possessione iurispatronatus & administrationis hospitalium esse debere, ut illius dispositio locum habeat. D. Felician. de Vega Archiep. Mexican. ad cap. quanto 3. de iudic. num. 18.
72. **¶ Cum quasi possessione, &c.]** Existentem in quasi possessione iurispatronatus, seu praesentandi valide praesentare, & eius praesentationem admittendam esse, ad proinde institutionem sequi debere, tenent Mascard. de probat. concl. 173. num. 5. Mantica decis. 86. num. 1. Rot. decis. 224. num. 1. apud Farin. part. 1. recent. & decis. 376. num. 3. part. 2. recent. cum aliis citatis per me in collect. ad cap. consultationibus 19. num. 5. de iurepatron.
73. Ex vnica praesentatione sequuta institutione posse acquiri quasi possessionem iurispatronatus, censuit Rot. decis. 174. num. 1. apud Farin. part. 2. recent. & resoluunt Mari. Antonin. verb. lib. 1. resol. 55. num. 10. & plures per me citati in collect. ad d. cap. consultationibus num. 9.
74. **¶ Praesentatos à patronis.]** Personaliter, & praesentialiter scilicet, ex Zerol. in praxi Episc. p. 1. verb. iurispatronatus §. 7. Aloys. Ric. in praxi fori Episc. decis. 372. in 1. edit. alias resol. 215. num. 3. in 2. edit. & aliis citatis à meipso d. allegat. 72. num. 100. cum seqq.
- ¶ Si idonei non fuerint repellere.]** Ergo Episcopus electos à patronis potest examinare, et si non fuerint idonei, non tamen si idonei fuerint, conceditur libertas eos repellendi, ut per Vasquez in opusc. de benefic. c. 2. §. 3. dub. 6. n. 73.
75. **¶ Quod si ad inferiores instituitur, &c.]** Beneficiū iurispatronatus, quantumuis simplex sit, & pollic inferior ad Barbof. Collect. in Concil. Trid.

illud instituire, requirere Episcopi examen, referunt decimum Nicol. Garc. d. part. 9. cap. 3. num. 19. Campan. in diuers. iuris Canonici rub. 5. cap. 3. n. 7. Et non sufficere, quod praesentatus fuerit aliàs examinatus, & approbatus ab alio Ordinario ad beneficium Curatum resolutum Nicol. Garc. d. part. 9. cap. 3. n. 19. Aliquas declarationes hanc materiam tangentes adducit Fr. Stephan. Daluin. de potest. Episcoporum. Abbatum. &c. cap. 13. num. 7. pag. 77. & 78. & refert decimum hoc decretum non modo habere locum in beneficijs simplicibus, sed & in Curatis, de quibus in sess. 24. cap. 18. & sess. 25. cap. 11. de Regular. & comprehendere Abbates Commendatarios, & quoscumque inferiores qualibet immunitate munitos, & si ordinariam iurisdictionem haberent in locis beneficiorū, & in clericis ad dicta beneficia praesentatos, & addit eandem Congreg. in vna Taurinens. & in alia Cremonens. quod omnes praesentati, ab Ordinario, siue Episcopo sunt examinandi etiam quod institutio ad inferiores pertineat, nam Episcopus probare debet an sint ætate, litteris, & sufficiētia idonei, licet alterius diocesis essent. Refert deinde eandem S. Congregat. censuisse praesentationem Episcopo faciendam esse quoad effectum examinis dumtaxat; & quod deinde si cōtrouersia fuerit circa iurispatronatus, illo dilucidato, & probato, Episcopus debet remittere ad inferiorem pro institutione; sed si praesentatus illegitimus fuerit, inferior cognoscat de validitate, & invaliditate dispensationis, etiam si esset ad beneficium Curatum praesentatus ex cap. 18. sess. 24.

¶ Patroni autem beneficiorum, &c.] Vide Spin. in specu. 76. lo testament gloss. 4. princip. num. 91. Franc. Leo in Thesaurio fori Eccles. part. 2. cap. 2. num. 31. Viuian. in praxi iurispatron. part. 3. lib. 15. cap. 3. metipsum in collect. ad cap. praxi 23. ex num. 5. de iurepatron. vbi obseruo huius decreti intuitu non vetari patronum ipsum Ecclesiam, illiusque iura ueri, immo & ius habere accusandi in hoc delinquentem, & reuocandi alienationem perperam, & indebitè factam, & num. 6. contra Caualean. decis. 27. num. 66. part. 2. teneo hoc Concilij decretum non extendi ad locationem, ac proinde posse eosdem patronos bona beneficiorum, sui iurispatronatus locare, quia verbum ingerant, de quo in praesenti, illegitimum supponit modum, titulus verò locationis legitimum insinuat.

Cognitio validitatis, & inualiditatis iurispatronatus controuersi ad Episcopum dumtaxat, non ad inferiores, qui ius habent instituendi, pertinet, secus verò si huiusmodi inferiores ordinariam in loco habuerint iurisdictionem, ita refert decimum Nicol. Garc. d. part. 9. c. 3. n. 19.

In permutatione beneficij iurispatronatus non requiritur consensus patroni, sed satis est illum tantum requirere, ut testatur resolutum Nicol. Garc. de benefic. part. 11. cap. 3. num. 17. vbi num. 28. intelligit procedere si adest magna Ecclesiae utilitas.

Resignans beneficium de iurepatronatus, cum ipsemet esset eiusdem beneficij patronus, potest praesentare, quem vult, ad dictum beneficium, & Ordinarius tenetur instituire praesentatum, non obstante dispositione constitutionis Pij V. de non admitendis resignationibus per Ordinarium, §. caueant autem, ita Aldan. in compend. Canon. resol. lib. 3. tit. 8. nu. 10. vbi refert decimum in Viterbien. 18. Martij 1628.

Probationes oblatae à patronis nõ possunt repelli ut eorū patronatus declarentur esse ex Concilio, saluis tamē exceptionibus, tam huius decreti, quam iuris communis, ut dicit resolutum Nicol. Garc. d. part. 5. cap. 9. n. 141.

¶ Nec dictum iurispatronatus venditionis, &c.] Vendentes de per se iurispatronatus, si personae singulares sint, excommunicati debere; si verò vniuersitates, & interdicto subijci, per hunc text. obseruant Campan. in diuers. iuris Canonici rub. 11. c. 13. n. 510. Vgolin. de officio Episcopi c. 15. §. 1. num. 3. nouissime D. Felician. de Vega Archiep. Mexican. ad cap. quanto, de iudic. n. 112. vbi quod talis venditio erit simoniaca, & intelligit quando venditio non fit sub vniuersitate bonorum. Ego ipse in simili tractatu part. 3. alleg. 71. num. 35. & in collect. ad cap. quia clericis 6. num. 2. de iurepatron. & taliter vendentes, emptoresque illis priuati debere, Ecclesiamque liberam remanere tenent Spin.

dict. gloss. 4. primo. num. 109. Viuan. in praxi iurispatron. part. 1. lib. 4. cap. 5. num. 5. Rot. decif. 302. num. 4. & 5. part. 2. recent. Ego ipse dict. num. 2. vbi cura Sanch. in præcepta Decalogi tom. 1. lib. 2. cap. 19. num. 17. & alij ibi citatis hoc intellego vbiunque vnus esset patronus, vel plures simul delinquentes spoliati fuissent iurispatronatus, secus quando vnus ex prioribus delinqueret, quia tunc eo casu ius patronis competeret, si patronatus sit ad hæredes transiturus, non verò si vigore institutionis ad aliquem deuolueretur, siquidem tunc viuente tantum condemnato, si vacaret, præsentationem vendere non intendens, sed exire de carcere, si pecuniam pro præsentatione acceptam restituat, & præsentationem reuocet, non incidit in penam priuationis iuris præsentandi alium infra legitima tempora, vt per Sel. in select. Canon. c. 18. num. 14. vbi refert decifum in Nicen. 1. Aprilis 1628.

82. An pena excommunicationis, & interdicti, ac priuationis ipso iure comminata in hoc decreto comprehendat tam vendentes, & transferentes iurispatronatus, quam etiam se ingerentes in illius fructuum perceptione? Omnes comprehendere refert decifum Aloyf. Ricc. in decif. Curie Archiep. Neapolit. part. 4. decif. 282. Ego ipse in collect. ad c. præterea 23. nu. 7. de iurispatron. Sel. d. c. 18. num. 17. vbi refert ita fuisse decifum in Burgen. 26. Augusti 1628.

83. Insuper accessiones, &c. Parochialis libera non potest vni Parochiali iurispatronatus etiam cum consensu patroni, nisi patronus renunciet iurispatronatus propter hoc decretum, quod non vult vnire liberum seruo, vel nisi apretur remedium alternatiua, vt vna vice Ecclesia conferatur ad præsentationem, & altera liberè, præsupposita tamen vt vel ex decretis Concilij, vel ex iure ve-

teri vnio fieri possit, ita refert decifum Sel. d. c. 18. num. 24.

Ecclesia libera quæ minatur ruinam, & habet tenuissimos redditus non excedentes summam scutorum citius tres, potest vni patronatæ cum reservatione iurispatronatus & onere imposito patrono, illam reparandi, & dotandi in scuto 50. ita Aldan. d. cit. 8. nu. 17. vbi asserit sic fuisse decifum in Tridentin. 23. Decembris 1622.

85. Quæ verò si quadraginta annis, &c. Iurispatronatus concessa à quadraginta annis citra Concilium Trident. debere reuideri ab Ordinario ad effectum vt debeant reuocari, vel confirmari, secus in illis, quæ fuerunt concessa quadraginta annis ante Concil. Trident. censuit Rota in Lucerna Canoniceatus 14. Maij 1590. coram Bubalo, & decif. 4. num. 4. apud Farin. part. 2. recent. & decif. 336. num. 2. apud Farin. part. 2. in posthum. post Nicol. Garc. tradit Filiuc. 10. 3. tract. 41. cap. 2. num. 62. dum enim Concilium in præfenti subiicit examini, & recursioni Ordinarij iurispatronatus concessum ex augmento concessa 40. annis citra, signum euidentis est quòd vult cetera iurispatronatus ex augmento concessa ante 40. annos valida remanere, Nicol. Garc. d. c. 9. nu. 124. & segg. adden. ad Greg. decif. 397. nu. 6.

86. Reuidentur, & examinentur. Interim dum reuidentur patronos sua quasi possessione non esse priuandos censuit Rota in Barchinonen. Priuatus 11. Maij 1609. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano, & in Casarugaustana de Mella 6. Nouembris 1617. coram eodem, quas refert Masobr. in sua praxi habendi concursus prælat. 7. dub. 3. num. 66. secundum Roman. impress. & d. decif. 336. num. 3.

a. Et consuetudinibus. Præcedentibus scilicet, sed non iuribus, iuxta resoluta per Anguian. de legibus lib. 2. controu. 20. num. 21.

In Concilijs Provincialibus, seu diæcesanis designentur præter Ordinarios aliqua persona, quibus causæ Ecclesiasticæ delegari possint, quoties, & vbi opus fuerit, ita vt vnaquaque diæcesis quatuor saltem habeat, & designatio facta transmittatur ad Papam ab Episcopis.

CAPVT X.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Gregorius XV. de conseruatoribus.
- 3 Vicarius Episcopi Papæ delegatus esse potest.
- 4 Vicarius Episcopi potest esse executor gratiarum beneficalium, quæ expediuntur in Rom. Curia.
- 5 Vicarius Episcopi electi, & confirmati, licet nondum consecrati eandem habet facultatem.
- 6 Non autem Vicarius foraneus, nisi, &c.
- 7 Canonicus Ecclesiæ Cathedralis iudex & conseruator eligi potest.
- 8 Canonicus regularis Ecclesiæ Cathedralis non potest esse delegatus Papæ.
- 9 Canonicus Ecclesiæ collegiatæ etiam Doctor peritissimus non potest esse delegatus Papæ, nec iudex synodalis.
- 10 Minor ad Canonicatum Ecclesiæ Cathedralis superatate per Papam dispensatus non potest eligi in iudicem synodalem.
- 11 Coadiutor in Canonicatu cum futura successione non potest esse iudex delegatus.
- 12 Subcollectori causæ à Sede Apostol. delegari possunt.
- 13 Protonotarius Apostol. potest esse delegatus Papæ, ac iudex synodalis.
- 14 Cancellarius Academia auctoritate Pontificis approbata potest esse delegatus Apostol.
- 15 Commendatarius perpetuus potest esse iudex Apostol.
- 16 Prioribus, Guardianis, & alijs Ordinum Mendicantium præfatis possunt à Papa causæ delegari.
- 17 Commissionis tempore debet adesse Canonicus, vel Dignitatis qualitas in iudice delegato.
- 18 Quamuis tempore præsentationis dicta qualitas cessauerit.
- 19 Canonicus si destinatus esse talis post delegatum causam, potest nihilominus esse iudex.
- 20 Et sic quamuis postea resignet.
- 21 Delegatus Apostol. non potest subdelegare personis non constitutis in dignitate.
- 22 Iudicum synodalium nominatio spectat principaliter ad Episcopum, non tamen priuatiuè quoad Capitulum.
- 23 Persona in Concilijs Provine, seu diæc. assignari debent, quibus causæ in partibus delegandæ committantur.
- 24 Absentia equiparatur mortuo.
- 25 Consilium in præfenti requiritur pro forma.

Quoniam ob malitiosam potentium suggestionem, & quandoque ob locorum longinquitatem personarum notitia, quibus causæ mandantur, vsque adeo haberi non potest, hincque interdum iudicibus, non vndequeque idoneis, causæ in partibus delegantur, statuit sancta Synodus, in singulis Concilijs provincialibus, aut diæcesanis a aliquot personas, & quæ qualitates habeant, a iuxta Constitutionem Bonifacii octauæ, quæ incipit, Statutum, & alioquin ad id aptas designari, vt præter Ordinarios locorum iis etiam posthac & causæ Ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum Ecclesiasticum perti-

a Cap. statutum de receptis. in 6.